

MOJI PREDLOGI ZA REŠITEV EKOLOŠKE KRIZE

Ekološka kriza v grobem pomenu označuje porušeno ravnovesje med človeško družbo in naravo. V zadnjih stoletjih se je način življenja sociosfere tako drastično spremenil, da te spremembe že terjajo drastične ukrepe. Miliijone let je bil človek lovec in nabiralec, postopoma se je razvilo sonaravno kmetovanje, ki je pustilo zgolj lokalne ekološke posledice, po nastopu prve industrijske revolucije v 17. in 18 stoletju pa se je začel proces množičnega izkoriščanja naravnih virov, svet so začeli poganjati tehnološki izumi, katerih stranski produkti so zelo problematični za okolje. Eden izmed glavnih krivcev za ekološko krizo je »umazana tehnologija« in uporaba neobnovljivih virov energije, ki ne samo da onesnažujejo okolje ampak siromašijo zemljo, saj so na razpolago le v omejenih količinah. To pa ni edini krivec, saj so v ozadju te problematike gospodarske tendence. Nenazadnje je vsa proizvodnja namenjena izključno blagovni menjavi, ki je usmerjena k potrošniku. Morda je rešitev ekološke krize ravno osveščanje potrošnika.

Zdravo okolje mora postati vrednota in ljudje že na lastni koži občutimo, kako pomembno je čisto okolje za naš obstoj-. Danes marsikje čist zrak in voda nista več nekaj samoumevnega, kar je na volj vsem, ampak postajata redkost. Kako osvestiti ljudi, da je okolje vrednota? Menim, da bi morali začeti s počasnimi spremembami, saj se ljudje že celo življenje tako mačehovsko obnašajo do Zemlje, da bo korenita sprememba te miselnosti dolgotrajen proces. Ne smemo zanemariti tega pogleda, ki mu rečemo tehnološki optimizem, saj se ljudje verjetno v prid okolju ne bodo pripravljene odpovedati vsem dobrinam civilizacije, zato moramo iskati alternativne možnosti. Nosimo namreč pomembno odgovornost. Na naših ramenih je, kakšen planet bomo zapustili naslednjim generacijam in kakšna bo tradicija upravljanja z njim. Sonaravni razvoj bi torej moral postati civilizacijski cilj. V nadaljevanju bom predstavila nekaj resolucij, ki bi lahko pomagale obvladovati ekološko krizo.

Veliko pomembnost pripisujem omejevanju »umazanih virov energije« (neobnovljivih) in financiranju razvoja alternativnih goriv. Nafta, premog in zemeljski plin- zlobna trojica, tako pa jo je naredil le človek, ki kot parazit jemlje planetu in mnogi si zatiskajo oči pred dejstvom, da so naravne zaloge teh bogastev omejene. Ta goriva ženejo našo civilizacijo, kaj bo z njo, ko teh goriv zmanjka? Prihodnost vidim v razvoju in uporabi alternativnih pogonskih sredstev (sončna energija, veter, plimovanje, organski odpadki,...). Prav gotovo je zelo pomembno, kako bi nov trend predstavili ljudem in kako bi jih navdušili za njihovo uporabo. Tu moramo poudarjati, da je okolje vrednota, nasploh pa bi morali ljudi navajati k množični uporabi teh goriv, kar pomeni, da bi morala biti cenovno dostopna vsem. Žal pa je ta ideja kar preveč idealistična, saj se zavedam dejstva, da je nafta eden izmed najbolj dobičkonosnih poslov in so v ozadju veliki gospodarski interesi močnih posameznikov, družb in držav. Poleg tega pa je skoraj vsa današnja tehnologija prilagojena tem gorivom in spreminjanje le-te terja astronomske denarne vsote. Prav zato, bi morale biti spremembe počasne. V državah bi morali poskrbeti za posebne komisije, ki nadzorujejo razvoj in kršitelji smernic bi morali biti kaznovani. Ljudi bi morali spodbujati k uporabi javnih prevoznih sredstev (cenejši javni prevoz in dražji bencin- človek bi kmalu ugotovil, kaj se mu bolj splača). Ras je, da hočejo Američani sicer posprejati atmosfero, a večkrat smo že dokazali kako nespametno je, če se človek umešava v naravo, zato sem proti tako radikalnim ukrepom.

Druga ugodna rešitev je omejevanje proizvodnje izdelkov v nepovratnih embalažah in strogo omejevanje nekaterih kemičnih spojin (prepovedi). To, da je vsak Raffaello bombon, ki ga pojem zaviti posebej je živa potrata materiala in povsem nepotrebna olepšava izdelka. Tu je ključnega pomena sprememba miselnosti potrošnikov, ki dajo preveč na estetski videz izdelka. Potrošnike bi lahko začeli k temu navajati tako, da bi bili izdelki v večji embalaži cenovno bistveno ugodnejši od sorodnih v manjših embalažah. V Nemčiji ljudje že hodijo po delikatesne izdelke v lastnih plastičnih posodicah, ki jih večkrat uporabljajo. Uporabo

nepovratne embalaže (kozarci, platenke, plastika,...) pa bi nadomestila s sorodnimi različicami, ki jih je mogoče reciklirati. Prav tako bi spodbujala, da ljudje nosijo svoje vrečke v trgovino in bi ceno PVC vrečke bistveno povečala. Tovarnam bi strogo prepovedala uporabo nekaterih toksičnih snovi (koalescentna topila, emulgatorji,...), ki so v izdelkih samo zato, da je njihova proizvodnja cenejša. Prav tako bi bilo nujno znižati ceno okolju prijaznih izdelkov, da bi si jih ljudje sploh lahko privoščili, saj so danes večinoma privilegij višjih družbenih strojev. V tovarne bi uvedla nujno uporabo čistilnih naprav, v podjetja in šole pa bi začela počasi namesto tonaže papirja uvajati računalniško tehnologijo in spodbujala uporabo medmrežnih komunikacij.

Tretji ukrep se nanaša na ravnanje z odpadki. Politika države bi morala uzakoniti obvezno reciklažo odpadkov za vsa gospodinjstva, kot so to naredili v Avstriji, kjer so za neupoštevanje tega zakona predvidene visoke denarne kazni. Tudi v Sloveniji se že pojavljajo Ekološki otoki za ločeno zbiranje odpadkov in nujno bi jih bilo postaviti v vsakem okolišu, če že ne bi imeli organizirane službe, ki bi pobirala ločeno zbrane odpadke po domovih. Država naj bi ta postopek financirala in nadzorovala.

Pomemben se mi zdi tudi razvoj sonaravnega kmetijstva in turizma, ki bi težila k kvaliteti in ne kvantiteti pridelane hrane. Slovenija ima za to krasne pogoje (dokaj neokrnjena narava) in nujno bi bilo subvencioniranje in podpora sonaravnemu kmetijstvu. Tudi tu se lahko zgledujemo po severnih sosednih, ki imajo že več desetletij ekološke blagovne znamke v vseh supermarketih in razvit kmečki turizem, idealni primer za to pa je Švica.

Nenazadnje pa bi morali spodbujati inovativnost, osveščenost ljudi o tej problematiki in vrednotenje okolja kot pomembnega med vsemi generacijami. V ta namen bi bile najprimernejše reklamne propagande in akcije v medijih in zloženkah. Na osnovnih in srednjih šolah bi lahko organizirali čistilne akcije, likovne natečaje in predavanja na temo ekologije. Morda bi del teh vsebin lahko predstavljali še izbirni ali pa obvezni predmeti v učnih načrtih. Precizneje in bolj konkretni bi morali biti izdelani programi okoljevarstvenih političnih strank, tudi ministrstvo za varovanje okolja bi moralo pridobiti na pomenu. Ne bi bilo slabo, če bi se izoblikovala posebna ekološka poklicna stroka, tako v funkciji inšpekcije, kot tudi v propagandne namene. Vlada pa bi morala tudi podpirati projekte razvoja okolju prijaznih izdelkov in tehnologij in jih primerno nagrajevati.

Idej je torej ogromno, večina zadržkov glede njihovega uresničevanja pa je politične in gospodarske narave. Velika ovira je sedanja odvisnost tehnologije od neobnovljivih naravnih virov in spreminjanje le tega je drag in zamuden proces, hkrati pa moramo poudariti tudi, da je večino ljudi zelo lenih in si raje zatiskajo oči pred morebitno ekološko katastrofo. Delujejo po liniji najmanjšega odpora namesto, da bi ukrepali. Odgovornost moramo torej prevzeti vsi zemljani.

Zavedam pa se, da trenutno še nimam dovolj družbene moči, da bi izvajala revolucionarne reforme. Nič hudega, zaenkrat bom nadaljevala s pešačenjem v šolo, reciklažo plastike in papirja (v kar silim tudi širše sorodstvo☺), svoje cigaretne ogorke mečem v koš za smeti in uporabljam kozmetiko, ki ni bila testirana na živalih in sestoji iz naravnih sestavin. Vem da to ni veliko, je pa nekaj kar z minimalnim trudom lahko prispevamo k čistejšemu okolju.

Takšnih ukrepov bi se morali posluževati vsi. Roko na srce, nisem pripravljena živeti v votlini kot neandertalec in loviti divjih živali samo zato, da bo planet zaradi mene utrpel čimmanj škode. Preveč uživam v vseh dobrinah civilizacije in ne bi se jim kar tako odpovedala. Res pa je, da poskušam najti kompromis med tema skrajnostma, saj bo človeštvo preživelo le, če se bo odgovorno obnašalo do svojega planeta.